

Mesterbrev

Postboks 5145, 0302 Oslo

Lillevik Krogstad advokatfirma AS
v/advokat Christian Lillevik

Conrad Mohrs vei 19
5072 BERGEN

Deres referanse: 10059

Vår referanse: 2022/778

Dato: 30. August 2022

Søknad på bakgrunn av personlig realkompetanse.

Det vises til ditt brev av den 18.07.22.

Innledningsvis presiseres det at tildelingen av et mesterbrev innebærer en formell, høyere yrkesfaglig lederkvalifikasjon. For å få tildelt et mesterbrev må søkeren personlig oppfylle kravene angitt i mesterbrevloven (mbl.) med tilhørende forskrifter.

Det følger av mbl. § 1 første ledd at det kan «*utstedes mesterbrev til personer som tilfredsstillere nærmere fastsatte kvalifikasjonskrav*». Denne myndighet er delegert til Mesterbrevnemnda, jf. forskrift av 12. desember 1986 nr. 2187 § 1. Nemnda har myndighet og plikt til å fastsette og forvalte kvalifikasjonskravene, herunder gi, endre eller oppheve vilkår for tildeling av mesterbrev.

Det er ikke tvilsomt at Mesterbrevnemnda har den nødvendige kompetansen til å stille de materielle og prosessuelle kravene som det reises helt uspesifiserte innvendinger mot i nevnte brev. Disse kravene er direkte knyttet til lovens formål.

«*Mestertittelens viktigste oppgave vil være å klargjøre for publikum at innehaveren er en person med bestemte kvalifikasjoner og å legitimere den vel kvalifiserte næringsutøver*», jfr. Ot. prp. 30 (1985-1986) s. 6.

Mesterbrev

Postboks 5145, 0302 Oslo

Enten mesterbrev skal oppnås ved fullført mesterutdanning eller ved søknad på bakgrunn av realkompetanse, er det således søkerens personlige kompetanse som skal dokumenteres og bedømmes.

Å ha mesterbrev og bruke mestermerket innebærer at forbrukere, næringsliv og offentlige myndigheter skal kunne forvente at mesteren har meget gode kvalifikasjoner. Markedet forventer videre at dette er et kvalitetstegn. Disse forventningene er det tillagt Mesterbrevnemnda å verne om. Hele ordningen er således avhengig av tillit til Mesterbrevnemndas fastsettelse av kvalifikasjonskravene, og vedtak om tildeling av mesterbrev til den enkelte søker.

Personlig realkompetanse

Realkompetanse er faktiske og personlige kvalifikasjoner som i sum oppfyller de angitte kravene. Utdanningsdirektoratet definerer det slik:

«Realkompetanse er det du har lært deg gjennom lønnet eller ulønnet arbeid, organisasjonsarbeid eller fritidsaktiviteter. Dersom du ikke har formell utdanning som grunnlag for opptak til utdanning, kan du søke om opptak på grunnlag av din realkompetanse».

Dette er rent personlige kvalifikasjoner. Det er sikker rett at disse kvalifikasjonene ikke alternativt kan innehas av andre i selskapet, av innleide rådgivere eller tilsvarende.

Hjemmel for tildeling av mesterbrev på bakgrunn av personlig realkompetanse følger bl.a. av FOR-2015-04-09-419 «Forskrift om søknad om mesterbrev på bakgrunn av realkompetanse» § 1.

Kravene til selve søknaden fremgår av § 2. Det hitsettes fra bestemmelsen:

(1) *Ved søknad om tildeling av mesterbrev på grunnlag av realkompetanse skal det fremlegges skriftlig dokumentasjon*

a. av fag- eller svennebrev i det faget det søkes mesterbrev i,

b. om minst 6 års praksis som utøvende i faget, eller minst 2 år som utøvende i faget etter bestått fag- eller svenneprøve,

c. om minst 6 års praksis innenfor de siste 10 årene som næringsdrivende eller leder i faget med faglig og forretningsmessig ansvar for virksomheten, og

d. i form av egenvurdering om oppnådd læringsutbytte som beskrevet i studieplanene for det aktuelle mesterfaget.

Mesterbrev

Postboks 5145, 0302 Oslo

- (2) *Dokumentasjonen skal være nøye spesifisert og leveres i det omfang og format som Mesterbrevnemnda fastsetter. Dokumentasjon av relevant utdanning, herunder kurs, kan inngå.*

En slik søknad om å få tildelt mesterbrev på bakgrunn av egen realkompetanse forutsetter naturligvis at den aktuelle søker har innsikt i utviklingen av sin egen kompetanse, og kan vurdere om realkompetansen kan være tilstrekkelig til å faktisk søke. Herunder inngår det som en del av kravene at søkeren utformer og skriver både søknaden og egenvurderingen. Dette er en grunnleggende del av kompetansekravet som er satt, at søker kan redegjøre for og underbygge sin kompetanse i forhold til vilkårene som er oppstilt.

Det er kun når en søker oppfyller de aktuelle kravene til realkompetanse at Mesterbrevnemnda kan tildele mesterbrev uten at søker har fullført mesterutdanningen eller tilsvarende annen utdanning.

Søknaden vil deretter bli behandlet på vanlig måte

Ved mottak av en realkompetansesøknad vil Mesterbrevnemnda kunne gi veiledning og råd til søkeren. Realkompetanse kan stadfestes på flere måter. Mesterbrevnemndas opplegg er i utgangspunktet basert på en skriftlig dokumentasjonsprosess, herunder krav om en omfattende egenvurdering. Ordningen forutsetter direkte kontakt mellom søker og den som skal bedømme søknaden. Dermed kan søker anskueliggjøre hva vedkommende faktisk kan.

Mesterbrevnemndas oppgave er å forsikre seg om at søkeren faktisk har den personlige kompetansen som tildelingen forutsetter, gjennom de materielle og prosessuelle kravene som stilles.

I motsatt fall kan Mesterbrevnemnda ikke tildele mesterbrev.

Mesterbrevnemnda har ikke satt nye rettslige kriterier og vilkår tilknyttet søknadsprosessen

Gjeldende regelverk har alltid forutsatt at søkeren innehar den faktiske realkompetansen som kreves. Det har videre alltid vært lagt til grunn at søknaden og egenvurdering skal utarbeides av den aktuelle søkeren personlig. Dette har vært gjort klart for alle søkere som har tatt kontakt med Mesterbrevnemnda i forbindelse med utarbeidelse av søknad på grunnlag av realkompetanse.

Mesterbrev

Postboks 5145, 0302 Oslo

For det tilfellet søkeren ikke har tilstrekkelig innsikt i egen kompetanse til å utforme søknad om mesterbrev og heller ikke skriver egenvurderingen selv, legger Mesterbrevnemnda til grunn at søkeren ikke innehar realkompetansen som kreves for å være mester.

Ved utarbeidelse av selve søknaden og egenvurderingen vil det aldri være rom for en fullmektig eller rådgiver, like lite som en student kan ta med seg en lærer i faget på eksamen. Dette er noe den aktuelle søkeren må gjøre personlig. Det er utelukkende på basis av søkerens personlige innsats at Mesterbrevnemnda vil kunne bedømme om vedkommende person faktisk innehar den nødvendige realkompetansen.

Dette er også grunnen til at det gjennomføres plagiatskontroll og ekthetskontroll m.v. Det vises til at andre aktører, bl.a. universiteter, anser bistand med f.eks. hjemmeeksamener, hovedoppgaver m.v. som fusk. Det vises f.eks. til Retningslinjer av 12. oktober 2006 for behandling av fusk på NTNU. Under punkt 1.2 om b) Eksamen uten tilsyn presiseres det at fusk omfatter både besvarelse som helt eller delvis er utarbeidet av en annen person, og innlevert arbeid av praktisk eller kunstnerisk art som er laget av andre enn studenten selv.

I sin virksomhet tar Mesterbrevnemnda del i arbeidet med økt fokus på kontroll av opplysninger som gis i forbindelse med søknader om kvalifikasjoner og rettigheter.

Det understrekes videre at muligheten til opptak til studier eller for tildeling av kvalifikasjoner på grunnlag av realkompetanse er del av en all-europeisk satsing på å fremme livslang læring (Lisboa-strategien). Det er en absolutt forutsetning for tilliten til denne satsingen at samtlige aktører som står for realkompetansevurderinger har kriterier og prosedyrer for å sikre at søkerne faktisk har realkompetansen som kreves.

Det fremstår som åpenbart at en realkompetansevurdering pr. definisjon er en vurdering av personlig ervervet kompetanse. Det være seg gjennom formell, ikke-formell eller uformell opplæring.

Manglende realkompetanse kan ikke avhjelpes av å leie inn rådgivere

De personlige kvalifikasjonskravene som til sammen utgjør realkompetansen må således besittes av den aktuelle søkeren. Eventuell manglende kvalifikasjoner kan ikke avhjelpes ved å leie inn eksterne rådgivere.

Mesterbrev

Postboks 5145, 0302 Oslo

Reglene i forvaltningsloven § 12 er vi naturligvis kjent med. Ved deler av forvaltningsrettslig aktivitet kan en utad la seg bistå av advokat eller annen fullmektig på alle trinn av saksbehandlingen. Det vil typisk gjelde juridiske spørsmål, men kan også gjelde faglig bistand.

Disse reglene vil dog ikke gjelde i de delene av en saksbehandlingsprosedyre eller i forhold til materielle krav hvor søkers personlige kompetanse er det sentrale elementet i søknaden. Mesterbrevnemndas forskriftskompetanse omfatter selvsagt en rett til å stille krav til søkeren personlig. Til illustrasjon vises det til kommentarer i NOU 2019:5 Ny forvaltningslov – herunder forslaget til ny § 19. Fullmektig: «*Fullmektigen kan gjennomføre samtlige saksbehandlingsskritt på vegne av fullmaktsgiveren, unntatt der det er bestemt i lov eller forskrift at fullmaktsgiveren (parten) må medvirke personlig*». En slik forståelse er i samsvar med gjeldende rett nå også.

For ordens skyld tillegges det at din klient, Fama Norge AS, så vidt undertegnede kjenner til, ikke er notert som slik fullmektig i noen saker her p.t.

Det kan således tyde på at opplyst virksomhet ikke omfatter å opptre som fullmektig utad overfor oss. Tvert imot oppfattes ditt brev dithen at selskapets virksomhet omfatter konsulentbistand til søkere nettopp uten at dette er å være fullmektig overfor oss. Det er således mulig å forstå ditt brev dithen at eventuell rådgivning til søkere holdes skjult overfor Mesterbrevnemnda.

Uten å gå inn på dette i full bredde vil dette nok være noe annet enn det som reguleres i forvaltningsloven § 12.

Hensett at rådgivningen også opplyses å omfatte kompetanse innen særlig bygge- og anleggsbransjen, fremstår det som nærliggende at rådgivningen fort kan innebære områdene hvor den aktuelle søker selv forutsetningsvis skal ha særskilte kvalifikasjoner.

Det nye egenerklæringskjemaet m.v. innebærer således kun en tydeliggjøring av gjeldende rett. Innholdet i dette innebærer således ikke noen ny forståelse eller praksis. Årsaken til klargjøringen er at vi har fått klare signaler på at flere har misforstått disse reglene.

Mistanken har vært at det i realiteten er andre enn søkeren selv som har skrevet søknadene og egenerklæringerne.

Mesterbrev

Postboks 5145, 0302 Oslo

Egenerklæringskjemaet tydeliggjør således at egenrederingen og søknaden som sådan skal utformes at den aktuelle søker. Dette er imidlertid ikke nytt. Slik har reglene alltid vært.

For det tilfellet rådgivere skriver egenrederingen m.v. vil dette innebære at Mesterbrevnemnda avskjæres fra å bedømme om vedkommende innehar den nødvendige realkompetansen. Dette kan ikke aksepteres.

I de tilfellene hvor søkeren har særskilte forhold som tilsier behov for ren skrivehjelp, vil vi kunne utpeke noen som kan gjøre dette.

Såfremt det avdekkes tilfeller hvor søkeren ikke selv har utferdiget søknaden og/eller egenrederingen, vil dette forfølges på adekvat måte.

Iverksettelsen vil ikke bli utsatt

Iverksettelsen av klargjøringen vil på ingen måte bli utsatt.

Tvert imot gir deres brev indikasjon på at det faktisk foregår aktiv, kommersielt motivert innsats for å omgå regelverket. I så fall vil dette kunne få alvorlige konsekvenser for eventuelle søkere som pretenderer å være innehavere av en realkompetanse som ikke er deres egen.

Iverksettelsen er i høyeste grad påkrevet. Klargjøringen innebærer således en god og korrekt veiledning for potensielle søkere.

Vennlig hilsen

Heidi Tveide
daglig leder

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi: Nærings- og fiskeridepartementet